

Dokumentace EIA k Cínovci: nejčastější otázky a odpovědi

Na Cínovci v Krušných horách se má od roku 2030 těžit a zpracovávat uhličitán lithný, surovina potřebná pro výrobu Li-ion baterií, které jsou dnes běžně využívány mimo jiné pro pohon elektromobilů. Pokud by těžba dosáhla očekávaných 37 500 tun uhličitánu lithného ročně, stačilo by takové množství teoreticky na výrobu víc než 735 000 elektroaut o kapacitě baterie 60 kWh za rok. Chystaný projekt bohužel nezahrnuje samotnou výrobu baterií, takže není možné říct, jaké množství baterií a k jakému účelu se z cínoveckého lithia skutečně vyrobí.

Záměr zahrnuje těžbu a zpracování lithia do bateriové kvality. Těžba má probíhat do roku 2055 a navázat na ni má rekultivace. V tomto dokumentu dále shrneme klíčové parametry chystaného dolu a zpracovatelského závodu, jak jsou popsány v oficiální dokumentaci EIA pořízené investorem (společností Geomet). Upozorňujeme, že některé údaje jsou stále předmětem zpřesňování a připomínkování ze strany veřejnosti, protože proces hodnocení dopadů na životní prostředí stále probíhá. Smyslem tohoto dokumentu je shrnout podstatné údaje z více než 3000stránkové oficiální dokumentace EIA, aby byly základní informace snáze dostupné veřejnosti a médiím.

Technické řešení a kapacity

Záměr je technologicky rozdělen do pěti provázaných celků:

- Horní závod (Sedmihůrky): Hlubinný důl, těžba bude probíhat metodou komorování se zakládáním (využije se vytěžená jalovina a cement).
- Systém přepravy: Investorem preferovaná "základní" varianta počítá se závěsným pásovým dopravníkem RopeCon (7,3 km). Jako environmentálně šetrnější alternativa je posuzována Dlouhá štola, která by většinu transportu přesunula do podzemí.
- Překladiště (Dukla): Uzel pro nakládání rudy a vykládání materiálů pro zakládku na železnici.
- Zpracovatelský závod (Pruněřov): Skládá se z úpravny FECAB (mletí, flotace na cinvalditový koncentrát) a chemického závodu LCP (výpal v rotačních pecích a hydrometalurgická rafinace).

- Úložiště: Ukládání zbytkových materiálů v prostoru Dolu Nástup Tušimice (DNT).

Klíčové parametry:

- Kapacita těžby: Max. 3,2 mil. tun rudy ročně; celkem 73,4 mil. tun během 26 let provozu (2030–2055).
- Produkce: Cca 37 500 tun Li₂CO₃ ročně (emisní stopa 17,6 kg CO₂ ekvivalentu na 1kg Li₂CO₃ ve Scope 1–3 GHG protokolu, v samotném Scope 1 cca 6,9 kg).
- Zaměstnanost: Vznik necelých 2000 přímých pracovních míst (detaily o struktuře obsahuje socio-ekonomická analýza, dostupnost pro propouštěné ze stávajících elektráren a dolů má však být jen částečná).
- Příjem do obecního rozpočtu (úhrady za nerosty a z dobývacího prostoru): asi 30 mil. Kč ročně pro obec Dubí, dalších 7,5 mil. pro Ústecký kraj, 37,7 mil. případně státu.

Hlavní identifikované environmentální a socio-ekonomické dopady:

Dokumentace EIA neidentifikovala vlivy, které by znemožňovaly realizaci, ale definuje několik kritických oblastí:

Vodní režim:

Podzemní vody: V obci Cínovce modely počítají průměrný pokles mělké podzemní vody o 3,2 m (lokálně až 5,5 m), což ovlivní domovní studny. Modely neprokázaly riziko kontaminace.

Povrchové vody: Předpokládá se snížení průtoků zejména u Bystřice (průměrný pokles o 55 %) a přeshraničních toků v Německu. Riziko půdního sucha bylo zkoumáno v rámci matematického modelu, ze kterého vyplývá jako nevýznamné.

Lázeňské prameny: Dokumentace tvrdí, že těžba by neměla mít měřitelný vliv na termální vody v Teplicích. Nenavrhuje ale ověřit reálný průběh monitoringem.

Biodiverzita a ochrana přírody:

Tetřívka obecná: Záměr zasahuje do Ptačí oblasti Východní Krušné hory. Rizikem je podle dokumentace zejména rušení hlukem a světlem během výstavby ventilačních vrtů.

EVL Východní Krušnohoří: Varianta RopeCon vyžaduje zábor cca 2 ha bučin (0,04 % rozlohy v EVL).

Rašeliniště: Vliv na hydrologii rašelinišť (např. U Jezera) byl potvrzen (pokles do 0,6 m), nicméně přetrvává spor o jeho významnost.

Ostatní fyzikální vlivy:

Hluk: Nejvýznamnějším zdrojem je železniční doprava (nárůst o 250 silně rušených osob v noční době).

Ovzduší: Emise z rotačních pecí v Prunéřově (NO_x, prach) mají plnit limity BAT a údajně nezpůsobí překračování imisních limitů v obytné zástavbě.

Stabilita povrchu: Maximální pokles terénu je predikován na 80 mm v neobydleném lese.

Socio-ekonomika:

Negativní vlivy jsou spojeny s dočasným tlakem na ubytovací kapacity během výstavby a rizikem pro image lázeňského místa Dubí. S projektem jsou spojené i výzvy v oblasti trhu práce, bydlení nebo vzdělávání, které bude třeba vyřešit v příštích letech.

Navržená kompenzační a zmírňující opatření

Ochrana vodních zdrojů:

Náhradní zásobování: Vybudování veřejného vodovodu pro dotčené objekty na Cínovci ještě před zahájením odčerpávání důlních vod.

Zlepšení průtoků: Vypouštění vyčištěných důlních vod do Bystřice pro kompenzaci úbytku průtoku.

Čištění vod: Výstavba moderní ČOV důlních vod na Horním závodě a technologie Zero Liquid Discharge v LCP Prunéřov (uzavřený cyklus).

Ochrana tetřívka a biotopů:

Časová omezení: Výstavba ventilačních vrtů v blízkosti tokanišť povolena pouze od července do února (mimo dobu toku).

Revitalizace krajiny: Budování přehrážek v odvodňovacích strouhách rašelinišť pro zpomalení odtoku a vytvoření soustavy 7 tůní na Bystřici.

Technické úpravy: Umístění drtičů do podzemí pro snížení hluku.

Krajina:

Vizuální maskování: Použití přírodě blízkých barev na objektech RopeConu a Horního závodu.

Ostatní:

Elektrifikace: Doporučení elektrifikace železniční vlečky Překladiště pro snížení emisí a hluku z dieselových lokomotiv. To by nicméně musela realizovat Správa železnic.

Prach: Zastřešení všech skládek rudy a meziproduktů, instalace tkaninových filtrů na výduších.

Monitorovací systém

Monitoring má být spuštěn již ve fázi výstavby a potrvá minimálně 5 let po rekultivaci.

Zahrnuje mimo jiné:

- Sledování hladin ve 31 objektech (vrty, studny), zahrnuto i kvalitativní měření.
- Měření seismicity v obcích Dubí, Mstišov a Střelná (min. 3 stanice).
- Monitoring radonu v budovách na Cínovci a emisí přímo u zdrojů v LCP.
- Biologický monitoring a další.
- Pasportizace budov a sledování trhlin.

U pravidelných reportů je navržena frekvence jednou ročně, řada subjektů požaduje, aby byl přístup k údajům z monitoringu pokud možno online a kontinuální.